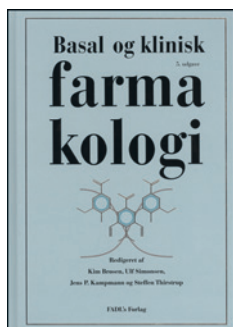

En solid dansk lærebok i farmakologi

Kim Brøsen, Ulf Simonsen,
Jens P. Kampmann et al., red.
Basal og klinisk farmakologi
5. utg. 949 s, tab, ill. København: FADL's
Forlag, 2014. Pris DKK 1 100
ISBN 978-87-7749-683-7

Dette er en etablert dansk lærebok som lenge har vært på «topp 5»-listen over anbefalt farmakologilitteratur ved medisinstudiet i Trondheim. Den forrige utgave kom i 2010 og fikk god omtale i Tidsskriftet (1). Ifølge forordet er mange kapitler siden da blitt fullstendig revidert og oppdatert, blant annet med nye legemidler. Den generelle oppbygningen er imidlertid bevart fra tidligere utgaver og består av de tre delene «basal farmakologi», «spesiell farmakologi» og «klinisk farmakologi». Som navnene tilsier, dekker første del farmakologiske prinsipper, altså hva legemidlene gjør med kroppen og hva kroppen gjør med legemidlene, mens andre del handler om spesifikke terapiområder, som antiarytmika, antireumatika og anti epileptika. Siste del tar for seg ulike klinisk-farmakologiske temaer, som bivirkninger, interaksjoner og legemiddeldosering ved høy og lav alder, graviditet, amming, nyresvikt og så videre. Boken inneholder til sammen hele 81 underkapitler skrevet av 91 forfattere, og omfatter det meste fra kontraststoffer via barnepsykiatri til doping, alt med oppsummerende faktabokser til slutt.

For meg fremstår dette som en utmerket lærebok av «den gamle skolen». Den har ingen fargerik layout eller fancy illustrasjoner, men et faglig innhold som er helt gjennom solid, og en tekst uten sjenerende fakta- eller skrivefeil. Språket er kortfattet og presist, og få setninger er overflødige. Dette er ikke en bok man leser fra perm til perm, men heller en der man kikker i innholdsfortegnelsen og finner det kapitlet man ønsker å fordype seg i, for eksempel «medisiner til eldre». Kapitlene er korte nok til å leses i sin helhet. Man kan gjerne gule ut teksten mens man leser, men det er ikke plass til å skrive ned egne notater. Til det er margene rett og slett for smale, og linjeavstanden for liten.

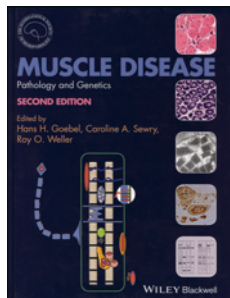
Jeg anbefaler boken til alle som vil (eller må) lære mer om basal og klinisk farmakologi, og som finner dansk språk og danske terapitradisjoner henholdsvis mer lettlest og mer relevant enn engelskspråklig litteratur. Hvis du derimot trenger mye farger og store illustrasjoner for å holde konsentrasjonen oppe, bør du supplere med annen litteratur, eller mer kaffe.

Andreas Austgulen Westin
Overlege, Avdeling for klinisk farmakologi
St. Olavs Hospital

Litteratur

1. Gadeholt G. God nordisk lærebok i farmakologi. Tidsskr Nor Legeforen 2010; 130: 2044–5.

Pedagogisk og oppdatert bok om patologi og genetikk ved muskelsykdommer

Hans H. Goebel, Caroline A. Sewry,
Roy O. Weller, red.
Muscle disease
Pathology and genetics. 2. utg. 375 s,
tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2014.
Pris GBP 150
ISBN 978-0-470-67205-1

Denne boken henvender seg til klinikere, patologer og genetikere samt andre som er involvert i utredning, diagnostikk, behandling, oppfølging og/eller forskning innenfor gruppen muskelsykdommer.

Den er bygd opp av seksjoner som omhandler patologi og genetikk knyttet til de ulike delene av muskelcellen, den nevromuskulære overgangen samt nedre motornevron. Første kapittel inneholder en instruktiv figur med nummererte strukturer som henspiller på denne seksjonsinndelingen. I teksten er det så angitt hvilke kapitler som (fortløpende) hører til hvilke seksjoner. Deretter følger tre innledende generelle kapitler som gir en god oversikt over henholdsvis klinikk, patologi og genetikk ved muskelsykdommer. Resten av boken tar for seg de ulike strukturene som beskrevet over, slik at for eksempel seksjon tre ser på nevromuskulær transmisjon, som omtales i kapittel 6 og 7, mens seksjon seks er konsentrert om myofibriller og inneholder hele seks kapitler (14–19). Kapitlene er skrevet av én eller flere forfattere med varierende bakgrunn, men med en overvekt av patologer, genetikere og basalforskere innenfor nevromuskulære tilstander. Felles for de fleste av dem er at de synes å ha bedrevet omfattende forskning innenfor feltet, og mange av navnene kan man kjenne igjen fra de årlige verdenskongressene for WMS (World Muscle Society). Hvert kapittel har en kort del om klinikk selv om hovedvekten, som tittelen forteller, er på patologi og genetikk. Boken er rikelig illustrert med gode figurer, tabeller og bilder av snitt. Det er også enkelte bilder av kliniske kjennetegn.

Utviklingen på området arvelige muskelsykdommer er preget av høyt tempo, og det er vanskelig å følge med. Nye metoder innenfor patologi og genetikk, og spesielt det betydelige antallet påviste nye mutasjoner de siste årene, gjør bildet stadig mer komplekst. Denne boken er et viktig bidrag i å strukturere denne nye kunnskapen. Jeg kan ikke huske å ha sett en lærebok med så pedagogisk inndeling, og kapittel 1 er i seg selv nesten verdt boken! Som kliniker savner man noe mer klinisk beskrivelse, men det er rikelig med referanser, og boken kan med fordel brukes som oppslagsverk nettopp når man leser kliniske oversiktsartikler eller lærebøker. Jeg vil anbefale denne til alle som er interessert i dette feltet, og spesielt til barne- og voksennevrologer samt kolleger som arbeider med habilitering.

Kristin Ørstavik
Seksjonsoverlege, Kompetansesenteret for medfødte muskelsykdommer
og Klinisk nevrofysiologisk laboratorium
Nevrologisk avdeling
Oslo universitetssykehus